

Barske løjer ... ugebrev 10, 30. juli 2005

En dejlig festmiddag lørdag aften (23.7), hvor vi havde besøg af nogle friske Sirius-folk tilhørende en ny generation af "Nanok'er" og den uhyre tillidsfulde og velopdragne slædehund, "Golden Tuborg", dannede en hyggelig optakt til en uge, der ellers skulle vise sig at blive nok så dramatisk. Under festen, der varede til "den lyse morgen", blev vi i samlet flok fotograferet foran messen med alle typer af kameraer.

Mandag morgen vågnede vi til et sørgeligt syn: linerne til gummibåden var revet løs, tønderne kunne lige anes ude i den voldsomt strømmende, grumsede elv, og et redningsbælte lå ovre på den anden bred. Flere måleinstrumenter var defekte, men heldigvis kunne nogle endnu reddes. Ikke blot var elven gået over sine bredder. Den eroderede også kraftigt i skrænterne nærmere elv-udmundingen. Store jordpartier løsnedes og styrtede i elven. Den yderste pynt brækkede af og lå som en anden Skarreklit i fjorden. Der kom nu for alvor gang i sejladsen fra stranden syd for stationen uden om deltaet til fangststationen, da mange havde arbejde at udføre på den anden side af elven.

Vor dygtige kok, Malene Friis, som vi slet ikke kan undvære, måtte også hentes hjem. Vi var nervøse for Charlotte Sigsgaard og Sebastian H. Mernild, der var ude på en 50 km's vandretur for at foretage hydrologiske undersøgelser i Store Sødal. Også her gik vandløbet amok med isklumper og bundsten i bevægelse. Det lille tilløb til Store Sødal fører 26 kubikmeter vand i sekundet, så det er voldsomme kræfter, der er på spill!

Det besluttedes, at sende en Twin-Otter på et rekognosceringstogt i dalen, og den kom hurtigt på vingerne. Man fandt Charlotte og Sebastian stå i velbeholden stand foran teltet vinkende til folk i flyet. Et drop med besked til de to blev ikke fundet. Den lidt specielle form for flyvning havde givet flere af passagererne lettere kvalme.

Det skulle blive endnu barskere. Logistikholdet bestående af Henrik Philipsen ("Philip"), Ulrik Nielsen og Magnus Anike (fra Ittoqqortoormiit/Scoresbysund) og fra onsdag suppleret af Marc Overgaard Hansen, der havde fungeret som stationsleder på vejstationen ved Daneborg og nu var glad for at være "hjemme", gik allerede onsdag aften i gang med at reetablere Elv-overgangen. Under arbejdet faldt Philip i vandet. Båden drev over 100 meter ned ad elven. Philip holdt fast i det blå tov, men da hans waders blev fyldt med vand, måtte han til sidst slippe grebet. Venstre arm gik af led ved skulderen under denne manøvre. Med strømmen førtes Philip ca. 75 meter ned ad elven, hvor de andre samlede ham op. I noget forkommen tilstand blev Philip ført til "operationsstuen" i Zackenberg-hytten, hvor "doktor" Charlotte med et rask greb (av!) satte armen på plads og senere lagde den i slynge. Det fik os alt sammen til at tænke på det store arbejde logistikkerne og kokken udfører for at gøre det muligt for os fuldt ud at koncentrere os om vore projekter.

Elv-overgangen var i øvrigt fuldt reetableret fredag eftermiddag, så de, der havde behov for det, igen kunne fragte sig frem og tilbage. Én af botanikernes vigtigste opgaver har været at analysere plantesamfundene langs ZERO-linien. Christian Bay assisteret af Marie-Luise Ølgaard Meyhoff har her koncentreret sig om de højere planter, mens Eric Steen Hansen har analyseret lavsamfundene langs linjen og i de mange permanente stationer udlagt i området. Stængerne, der i årenes løb langsomt skydes opad på grund af frost/tø-processer i aktivlaget over permafrosten (specielt i basalten), er hamret ned i jorden igen. Eric har sat de hjemme i Danmark fremstillede metalskilte op ved lavfelterne. Desuden

er den gule maling på stænger og klippeflader blevet frisket op, hvilket er nødvendigt, da malingen slides af gruspartikler og snekrystaller, der med vinden føres hen over klipperne.

Nogle dage i den forløbne uge svedte vi bravt under arbejdet, idet temperaturen var nået op på 21,7 grader celsius. Andre dage var temperaturen kun 2-3 grader, så her kunne man ikke botanisere med nøgen overkrop. Turen til toppen af Aucellabjerget er altid noget særligt. Oppe i basalten føles det nærmest som at gå rundt på en fremmed planet. Et fantastisk skue frembyder basaltsøjlerne, der ligner kæmpemæssige orgelpiber. Ved hjemkomsten til stationen modtog Jannik Hansen fjeldgængerne med whisky og chokolade.

Vejret havde i dagens løb ændret sig fra solskin til overskyet. Eric, der var nået først til tops, havde kunnet nyde den fantastiske udsigt over havet, mens skyerne var trukket sammen over fjeldtoppen, da de andre var der. Christian assisteret af Marie-Luise udførte flere andre opgaver heriblandt en sammenligning af vegetationskort i stor målestok med den faktiske vegetation i området. Sebastian og Eric startede et tværfagligt, geografisk/biologisk studium op, hvor lavvegetationen forskellige steder omkring stationen undersøges i relation til parametre som snedybde, afsmeltningstidspunkt, relief og vind. I samme periode udførte Kristian Albert og Marie Frost Arndal deres interessante plantefysiologiske eksperimenter, hvor de regulerer en række parametre, der styrer planternes livsprocesser, og udfører opvarmningseksperimenter ved hjælp af forskellige typer af telte samt manipulering af ultraviolet stråling. Sammen med Eric forsøgte Kristian at undersøge lavers fluorescens på gnejsblokke nær stationen. "Blæksprutten" Charlotte sørger for at GeoBasis-projektet kører og bliver serviceret, idet hun tapper data fra sine måleinstrumenter på mange forskellige stationer. Sebastian foretager hydrologisk modulering, hvor han kvantificerer mængden og variationen af ferskvand i elvene i og omkring Zackenberg-oplandet. Dette ses i relation til klimaets variation. Selv på regnvejrsdage, hvor nogle af os foretrak at arbejde inde med resultaterne, var de to GeoBasis-folk ude på lange vandreture, f. eks. i Linnemandsdalen. De tre BioBasis-biologer, Line Kyhn, Toke Thomas Høye og Jannik, har også haft en travl tid med optælling af pattedyr, fisk, fugle og planter. I Langemands Sø er der blevet taget vandprøver til nærmere undersøgelse i laboratoriet. Nogle forsøg med fiskeri deroppe fik vist et mindre heldigt udfald. Line må siges at være stærkt privilegeret, da hun er den eneste, der af og til får besøg af kæresten Rasmus. Toke rejste hjem ved ugens begyndelse. Ulrik rejste til skibsmik i Daneborg lørdag. Kristian gjorde den erfaring, at ræve kan løsne snørebånd. Mon de også kan binde dem igen?

Selv om de fleste arbejder flittigt ved de bærbare om aftenen, blev der tid til at se 2 fine film i "Zackenberg Bio". Det var den fremragende "Så hvid som sne", barsk, romantisk og poetisk på samme tid, og den uhyre morsomme "Lykkevej". Videoen om Siriuspatruljens arbejde er også god underholdning. Historiefortælling omkring bordet i messen de lange sommernætter var en anden form for underholdning, som blev praktiseret med jævne mellemrum. Det var underholdning på 25 km's afstand, da folkene ved Daneborg lavede festfyrværkeri ved "Arina Arctica's" ankomst. Knaldet høres ved Zackenberg med ca. 1 minuts forsinkelse.

/Eric Steen Hansen